

06.09.2023
KSL/147/03.06.00/2023

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö KESELY/653/2022

LAUSUNTO UUSIMON TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Keski-Suomen ELY-keskus on varannut Keski-Suomen liitolle tilaisuuden antaa lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Myrsky Energia Oy:n Pihtiputaan Uusimon tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Tuulivoima-alue sijoittuu Pihtiputaan kunnan keskustasta noin 7,4 km etäisyydelle pohjoiseen. Hankealueen koko on noin 2 860 hehtaaria. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on 6–10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavanlaisia vaihtoehtoja (VE):

- VE0: uusia tuulivoimalaitoksia ei toteuteta
- VE1: alueelle rakennetaan 21 uutta tuulivoimalaa

YVA-menettelyn yhteydessä tehtävien luonto- ym. selvitysten perusteella tuulivoimaloiden sijoittelua tarkennetaan ja voimalapaikkojen lukumäärä voi muuttua jatkosuunnittelussa. Hankealueella tuotettava sähkö on alustavien suunnitelmien mukaan suunniteltu siirrettäväksi valtakunnanverkkoon neljää vaihtoehtoista reittiä pitkin:

- VEA: Liittyminen valtakunnanverkkoon Murtooperän (Pyhäjärvi, Kiuruvesi) sähköaseman kautta noin 65 kilometrin etäisyydellä hankealueesta pohjoiseen, Komujärven länsi- tai itäpuolelta.
- VEB: Liittyminen Fingridin 400 kV Metsälinja 2:een tulevalla Kinnulan sähköasemalla hankealueen itäpuolella noin 43 kilometrin etäisyydellä.
- VEC: Liittyminen valtakunnanverkkoon Murtooperän (Pyhäjärvi, Kiuruvesi) sähköaseman kautta noin 66 kilometrin etäisyydellä hankealueesta pohjoiseen, Niinimäen kautta.
- VED: Liittyminen Elenian 110 kV voimajohdon varteen sijoittuvalle sähköasemalle hankealueen eteläpuolella noin 12 kilometrin etäisyydellä.

Sähkönsiirron ratkaisuja on kehitetty yhteneviksi alueelle sijoittuvien muiden tuulivoimahankkeiden (Moskuankangas, Hallakallio, Leppäkangas) sähkönsiirtoratkaisujen kanssa.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa Uusimon hankealue on lähes kokonaan biotalouteen tukeutuvaa aluetta. Biotalousalueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Hankealueen itäosassa sijaitsee maakuntakaavan Kaura-ahon (Makkaran niitty) luonnonsuojelualue (SL, nro 162), joka sisältyy Natura 2000 -verkostoon nimellä Makkaran niitty (FI0900056). Luonnonsuojelualueella koskevan maakuntakaavan suojelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue varsinaisesti perustetaan. Lisäksi hankealueen eteläosaa sivuaa maakuntakaavan kulttuuriympäristön vetovoima-alue.

Hankealueen koillispuolelle sijoittuu maakuntakaavan luonnonsuojelualue (SL, nro 172) ja Natura-alue Suurisuo-Sepänsuo-Paanasenneva-Teerineva (FI0900058). Kohde on valtakunnallisesti arvokas soiden- ja metsiensuojelukokonaisuus, jonka suojeluperusteena on yksi uhanalainen laji. Lisäksi hankealueen lähivaikutusalueelle sijoittuu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat Kärväskylän, Ylä-Liitonjoen ja Kortteisen maisema-alueet. Maakuntakaavassa osoitetut maisema-alueet muodostavat Pihtiputaan pika-asutusmaisemat -kokonaisuuden, joka on nykyisin luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi (VAMA 2021).

Käynnissä oleva Keski-Suomen maakuntakaavan päivitys, maakuntakaava 2040, käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa, hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Keski-Suomen maakuntakaavassa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon määrittelynä pidetään vähintään 10 voimalan kokonaisuutta.

Maakuntakaava 2040 on edennyt ehdotusvaiheeseen. Maakuntahallitus hyväksyi 1.9.2023 maakuntakaavan ehdotuksen aineiston ja asetti ehdotuksen julkisesti nähtäville 8.9.-9.10.2023 väliseksi ajaksi. Tavoitteena on, että Keski-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan joulukuussa 2023. Maakuntakaavan 2040 ns. viranomais ehdotuksen asiakirjat ja tausta-aineistot ovat osoitteessa <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/> Maakuntakaavan 2040 ehdotuksessa hankealueelle sijoittuu Uusimon tuulivoimatuotantoon soveltuva alue, jonka rajaus on pienempi kuin hankealueen rajaus.

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa Uusimon ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Maakuntakaavaratkaisun perusteella liiton mielestä YVA-menettelyssä tulisi tarkastella myös toista vähäisempään voimalamäärään perustuvaa vaihtoehtoa.

Liiton mielestä hankkeen YVA-menettelyssä, vaikutusten arvioinnissa ja jatkosuunnittelussa korostuvat luonto- ja maisemavaikutusten selvittäminen ja huomioon ottaminen. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota Natura-alueen suojeluperusteena olevaan uhanalaiseen lajiin. Törmäysriskin minimoimisen lisäksi hankkeessa tulee varmistua lajin reviirin elinkelpoisuuden säilyttämisestä. Maakuntakaavassa esitetty Uusimon rajaus perustuu Natura-arvioinnin ja vaikutusten arvioinnin tuloksiin.

Lisäksi luonto- ja maisemavaikutuksien selvittämisessä korostuvat Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan puolella olevien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa syntyvät yhteisvaikutukset. Maisemavaikutuksia tulee tarkastella tapauskohtaisesti ja vaikutusten merkittävyys riippuu mm. maisema-alueen ominaispiirteistä sekä tuulivoimaloiden määrästä ja sijoittumisesta.

Pitkien sähkönsiirtoreittien takia liitto pitää hyvänä, että sähkönsiirron ratkaisuja kehitetään yhteneviksi alueelle sijoittuvien muiden tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoratkaisujen kanssa. Tällä voidaan parantaa hankkeen energiatehokkuutta ja pienentää sähkönsiirrosta aiheutuvia haitallisia kokonaisvaikutuksia.

Lausunnon on valmistellut Reima Väливаara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMI.FI

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

